

Årsplan 2023-2024

Innholdsoversikt

1 Innleiing

1.1 Kven er vi?

1.2 Kva arbeidar vi med

1.3 Kosthald og helse

2 Barnehagen sitt verdigrunnlag

2.1 Barnehagen skal ta vare på barna sitt behov for omsorg

2.2 Barnehagen skal ta vare på barna sitt behov for lek

2.3 Barnehagen skal fremme danning

2.4 Barnehagen skal fremme læring

3 Fokusområde frå Kvalitetsplan for barnehagen

3.1 Godt språkmiljø for alle barn

3.2 Inkluderande barnehage- og skulemiljø

4 Medverking

4.1 Barn

4.2 Foreldresamarbeid

5 Overgangar

5.1 Når barn begynner i barnehagen

5.2 Overgang innad i barnehagen

5.3 Overgang barnehage -skule

6 Samarbeid

6.1 Samarbeid internt i barnehagen

6.2 Samarbeid med eksterne instansar

7 Trafikksikker barnehage

8Vurdering

1 Innleiing

Barnehagen sitt samfunnsmandat er i samarbeid og forståeleg med heimen, ivareta barna sine behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

1.1 Kven er vi?

Stokkalandsmarka er ein kommunal barnehage. Som ligg i Stokkalandsmarka, ein tettstad mellom Vigrestad og Brusand

Nærområde har mange flotte uteleikeplassar, Haugstadskogen og ei grillhytte med panoramautsikt over sør-Jæren. Leikeplassane byr på forskjellige aktivitetar. Skogen, med hytte og gapahuk, vert ofte nytta til utforskning av både plante- og dyreliv. Grillhytta på toppen av byggefeltet vert ofte brukt. Den har eit attraktivt uteområde og moglegheit for å trekkje inn for å eta nista.

Barnehagen har fleire spesialrom, slik som stort gym.rom, sanse-rom, formingsrom og vannrom.

Barnehagen har for tida 105 barn, fordelt på 8 grupper.

Avdelingane har ulike aldersinndelingar. Nokre er aldersblanda, mens andre er aldersreine. Dette varierer frå år til år, ut frå ulike forutsetningar.

1.2 Kva arbeidar vi med

Vi arbeider for at barna skal oppleve glede og trivsel saman med andre barn i kvardagsaktivitetar, lek og læring. Barn i barnehagealder er sosiale aktørar som sjølv medverkar til eiga og andre si læring og trivsel.

Vi arbeider for at alle skal få oppleve kva det vil seia å ha venner, kva det vil seia å vera ein venn og korleis vi opptre overfor venner.

Å samhandla med andre og å få venner er noko av det viktigaste vi kan lære barn i barnehagen. Vi veit at det er mykje læring i samspelet med andre. Difor har dei vaksne stort fokus på arbeid med relasjonar og vennskap i barnehagen.

Vi arbeidar for at personalet skal vera varme og grensesetjande, at dei skal vera autoritative vaksne. Personalet skal vera merksame på at måten dei opptre på og væremåten deira kan påverka barn si utvikling. Vaksne som er medvitne sin måte å vera på, vil vera gode rollemodellar for barn og på den måten kan vera med på å hindra mobbing.

Barnehagen er ein sentral arena for utvikling av språk, kultur og identitet. Språket er ein føresetnad for utvikling av vennskap og deltaking i fellesskapet. Barn si språkutvikling heng nøye saman med kvaliteten av det språkmiljøet dei er ein del av. Eit rikt språkmiljø byggjer på kompetente vaksne som forstår barna sine ulike uttrykksmønster, som kan gje støtte og utfordre barna til vidare utvikling. (Kvalitetsplanen for barnehagar i Hå 2021-2024).

Vi arbeidar for at personalet er bevisste på å bruka språket aktivt, i alle situasjonar, vi kan sei at vi «badar barna i språk». Å bade i språk vil sei at barnet møter eit rikt språk i ulike kontekster, og på denne måten tileignar barnet seg nye språklege ferdigheter og utviklar sin egen språkkompetanse. For å få dette til må personalet lytte og observere barnas lek for å fange opp kva som rører seg i barnegruppa. I tillegg må dei tilpassa språket til kvart

enkelt barn, slik at «dosen» blir passeleg. Det er i dei nære relasjonane gode språkbad skjer, og vi arbeidar for at det skal vera ein del av den daglege omsorga.

1.3 Kosthald og helse

Sunt og variert kosthald har betydning for både fysisk og psykisk helse. Barnehaugen har personal på kjøkkenet som lagar mat, samt står for innkjøp av all mat. Mat som blir servert i barnehaugen er i tråd med helsedirektoratet sine retningslinjer; <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-barnehaugen>. Vi har fokus på eit sunt kosthald og vektlegg norsk husmannskost.

Vi har tre fellesmåltid i barnehaugen; frukost, lunsj og frukt. Det er frivillig å eta frukost. Alle får, 1 gong pr. veke, tilbod om varm mat/ middag. I tillegg vert det servert havregraut til frukost 3 gonger i veka. Barna får tilbod om frukt og grønt kvar dag. Vi legg vekt på at barna skal få god tid til å ete, og at vi vaksne er gode rollemodellar og legg til rette for samtale rundt måltidet.

2 Barnehagen sitt verdigrunnlag

2.1 Barnehagen skal ta vare på barna sitt behov for omsorg

Barna i Stokkalandsmarka skal oppleve å få god omsorg kvar dag. God omsorg inneberer at dei vaksne er bevisste og har kunnskap om trygghet, tilknytning, omsorg og barn si utvikling. Som omsorgspersonar tek dei vaksne ansvar for at kvar enkelt barn får dekkja sine behov for kos, trøyst, stell, trygghet og nærvær gjennom heile dagen. Dette krev ansvarsbevisste vaksne som er nærverande og engasjert i det enkelte barn si trivsel og utvikling.

Overgangsobjekt, som kan vera tytt, koseklut, bamse og anna, hjelper barna å halda på det indre bilde av familien sin mens dei er i barnehagen. Dette er med på å skapa trygghet hos barna og difor er overgangsobjekta tilgjengelege i barnehagen så lenge barna treng det.

Alle barn har sin eigen primærkontakt når dei startar i barnehagen. Primærkontakten arbeidar for å etablera ein god relasjon og skapa trygge rammer rundt barnet. Det er heilt nødvendig for å ivareta barnas psykiske og fysiske trygghet. Primærkontakten skal sørge for at kvar enkelt barn får både fysisk og emosjonell omsorg. Dersom kjemien ikkje stemmer og barnet trekkes mot andre vaksne, er vi fleksible og bytter primærkontakt.

Barnehagen skal tilby barna eit godt miljø prega av humor, kreativitet og omtanke for fellesskapet. Det ligg mykje omsorg i å gje barn varierte utfordringar og rom for meningsfulle aktiviteter. Å gje barn moglegheit til å gje og ta imot omsorg, er eit viktig grunnlag for utvikling av sosial kompetanse og er med på å bidra til ei livslang læring.

2.2 Barnehagen skal ta vare på barna sitt behov for lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes» R -planen 2017 s. 20. Leik og uteaktivitet er ein viktig del av barnekulturen. Barn skal få impulsar og inspirasjon til leiken gjennom opplevingar i nærmiljøet. Barnehagen sitt innhald skal inspirera til fantasi, skaparglede og livsutfolding. Barn leikar fordi dei har lyst. Leiken er frivillig og ein aktivitet i seg sjølv, ikkje fordi ein vil oppnå noko. I leiken improviserer barna, dei kan vera og gjera mange ting som ikkje passar i andre samanhengar. Leiken krev tid, barna må få tid til å leika!

Språket utviklar seg i samhandling med andre, og leiken er den viktigaste samhandlingsarena for barn. Leiken har ein verdi i seg sjølv, men det er eit stort potensiale for læring og utvikling i leik. Barn lærer språket som vert brukt i leiken av kvarandre. Ferdigheiter knytt til korleis ein bruker språket i samhandling er viktig for å få innpass i leik, og for at leiken skal oppretthaldast og ikkje bryta saman. Personalet er difor bevisste på at alle blir inkludert og legg til rette for at alle barn får delta i leik med andre barn.

Personalet skal vera tilgjengeleg for barna ved å støtta, inspirera og oppmuntra leiken deira. Dette kan danna grunnlag for å sikra at alle barn får gode erfaringar og opplevingar av å meistre samspelet med andre barn i leik. Leiken er ein arena der barna får øva på sosiale ferdigheitar som å venta på tur, innordna seg andre, koma med forslag og lytta til andre.

2.3 Barnehagen skal fremme danning

Danning er ein livslang prosess der dei vaksne skal rettleia barna i møte med krav og forventingar som samfunnet set. Gjennom samspel, dialog, leik og utforsking skal vi i barnehagen vera med på å bidra til at barna utviklar kritisk tenking, etisk vurderingsevne, evne til å yta motstand og handlingskompetanse.

Det krev vaksne som samtalar og samspelar med barna, som hjelper dei til å forstå og øver opp barna sin evne til refleksjon.

Målet for danning er at barna skal verta trygge på seg sjølv og utvikla sin eigen identitet. Barna skal oppmuntrast til å ta eigne val og få hjelp til å forstå konsekvensane av eigne handlingar. Den langsiktige tenkinga er å bidra til at barna betre kan forstå at dei er ein del av eit større samfunn.

2.4 Barnehagen skal fremme læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre». R-planen 2017 s. 22.

Barn oppsøker situasjonar der dei lærer, spør om kunnskap og eksperimenterer. Dei skal oppleva vaksne som undrar seg saman med dei. Personalet i barnehagen skal ha kunnskap om korleis barn lærer. Det er og dei vaksne sitt ansvar å variera mellom støtte og utfordring i barn si læring som Vygotsky beskriv som «støttande stillas».

I barnehagen sin visjon, Alle sanser på, vi skal lære nå, ynskjer vi å få fram at det er mange måtar å lære på. I barnehagen skal vi vera bevisste på å både smaka og lukta, føla, sjå og høyra. Vi skal og bli bevisst på kroppen og bruk av den.

Progresjon. Det er vanskeleg å bestemma på førehand kva barn kjem til å lære eller kva for utbytte dei skal få når vi planlegg eit tema. Skal vi ta på alvor barn si medverknad og ta utgangspunkt i deira interesser kan vi ikkje laga for mykje styrte planar. Vi tenkjer heller at vi må variera måtane vi arbeider på og vera kreative.

3 Fokusområde frå Kvalitetsplan for barnehagen

3.1 Godt språkmiljø for alle barn

Barnehagen er ein sentral arena for utvikling av språk, kultur og identitet. Språket er ein føresetnad for utvikling av vennskap og deltaking i fellesskapet. Barn si språkutvikling heng nøye saman med kvaliteten av det språkmiljøet dei er ein del av.

Eit rikt språkmiljø byggjer på kompetente tilsette som forstår barna sine ulike uttryksmønster, som kan gje støtte og utfordre barna til vidare utvikling.

Språket som kommunikasjonsmiddel er eit reiskap for tenking og uttrykk for eigne tankar og følelsar. Barnehagen skal ha kompetanse på å observere, dokumentere og vurdere språkmiljøet til det enkelte barn og til barnegruppa.

Prosessmål:

- Ha kompetanse på ikkje-verbal kommunikasjon i møte med dei yngste barna.
- Ha kompetanse på å vere god samtalestøtte for barn.
- Ha kompetanse på barn si språkutvikling og systematisk bruk av ASK til alle barn.

(Kvalitetsplan for barnehage 2021 – 2024)

Barnehagen vil arbeide med fokusområdet ved å auka kompetansen på språk og samtalestøtte. Vi veit at det å lese bøker er viktig for barns språkutvikling, og vi har både organisert høgtlesing og høgtlesing på barnas initiativ. Bøker og historier gir barna felles leikereferanse, i tillegg til at det er med å utviklar språket.

Barnehagen har innført ASK (Alternativ supplerende kommunikasjon) i barnehagen. ASK er bilete- og teiknstøtte til talespråket og er bra for alle barn. Barnehagens spesialpedagog har stor kompetanse på ASK. Ho har opplæring og veiledning for personalet i barnehagen.

3.2 Inkluderande barnehage- og skulemiljø

Stokkalandsmarka barnehage har delteke i den nasjonale satsinga Inkluderande skule- og barnehagemiljø (IBS). IBS har fokus på å skapa gode, trygge og inkluderande barnehage- og skulemiljø, samt førebygga mobbing. Sjølv om prosjektet er avslutta nasjonalt fortsett barnehagen og arbeida med dette.

I Rammeplanen for barnehagen står det tydlege krav til at personalet skal førebyggja, stoppa og følgja opp mobbing og andre krenkelsar. I tillegg legg rammeplanen vekt på at barnehagen skal vera ein inkluderande arena der alle barn skal oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel. For å arbeida med dette er det viktig at personalet har kunnskap, kompetanse og ressursar til både å arbeida førebyggjande, gripa inn og stoppa negative hendingar.

I januar 2021 kom ei endring i barnehagelova; Barnehagen skal sørge for at barna har det trygt og godt. Denne endringa inneber at personalet i barnehagen skal observera, melde i frå, og setja i gang tiltak og oppfølging dersom eit barn opplever å ikkje ha det godt i barnehagen. Ei bekymring om at barn ikkje har det trygt i barnehagen kan koma frå foreldre eller frå personalet sine observasjonar. Vi er derfor avhengige at ein open dialog og eit godt samarbeid med foreldre/ føresette.

4 Medverking

4.1 Barn

Kor omfattande medverknaden vil vera, avheng av barna sin alder, funksjonsnivå og bakgrunn. Med det meiner vi at eit barn på 5 år forstår meir og kan sjå konsekvensane av enkle val i motsetning til ein 1-åring. Barn sin rett til medverknad må skje ut frå modenheitsnivået til barnet. Dei vaksne må sjå, høyra og forstå barna.

Kommunikasjon er viktig i denne prosessen! Dei vaksne må høyre og tolke kroppsspråket samt vera observant på handlingane, det estetiske uttrykket og etter kvart det verbale språket. Barna må oppmuntrast aktivt til å gje uttrykk for sine tankar og meiningar og verta møtt med anerkjenning for sine uttrykk. Dei yngste barna formidlar sine synspunkt med kroppshaldningar, mimikk og andre kjensleuttrykk.

Dette krev vaksne som leitar, finn og fangar barn sine interesser og meiningar for å leggja best mogleg til rette for medverknad.

4.2 Foreldresamarbeid

« Samarbeid mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål». R- planen 2017 s. 29.

Barnehagen er oppteken av eit godt foreldresamarbeid, og ynskjer at samarbeidet skal byggja på tillit og god kommunikasjon.

Vi ynskjer tid til dagleg kontakt med foreldre/ føresette når barna vert levert og henta. Av og til er det ikkje rom for ein lang samtale i denne tida. Då er det fint om de gir oss eit lite «vink», så finn me ei tid som eignar seg for samtale.

Barnehageappen Visma barnehage blir brukt til å informera om endringar eller aktivitetar i barnehagen. Her får de òg påminning om planleggingsdagar, fristar for innlevering av feriar og liknande. Vi legg og ut dags- og vekerapportar, samt månadsskriv frå barnehagen i appen. Foreldre og personal kan skriva meldingar og beskjedar i appen. Det er ei gjensidig forventning om at alle partar held seg oppdatert.

Det vert gitt tilbod om to foreldresamtalar, med pedagogisk leiar, i løpet av året. Har ein behov for meir, kan ein be om det.

Det vert arrangert felles foreldremøte inntil to gonger pr. år.

Meir formelle fora for foreldresamarbeid er FAU, foreldrearbeidsutvalet, og SU, samarbeidsutvalet. Informasjon om kven som sitt i dei ulike utvalga ligg på barnehagens heimeside og vert hengt opp på avdelingane etter første foreldremøte på hausten.

5 Overganger

5.1 Når barn begynner i barnehagen

Om våren, når nye barn har fått plass i barnehagen, gir vi tilbod om tidleg tilvenning på den avdelinga dei skal vera frå hausten.

Det vert tilbode eit individuet besøk på 45 min, der foresatte, barn og pedagogisk leiar møter kvarandre på avdelinga barnet skal gå på. Etter dette vert det gitt tilbod om besøk saman med dei andre barna som skal byrja på avdelinga. Desse besøka er på 1 time og er ein gong i veka, frå ca. mai til midten av juni. Det vil vera personal som skal arbeida med barna på den tidlege tilvenninga.

På hausten får alle høve til å ta så lang tid til tilvenning som dei treng, men alle må minimum ha 5 dagar tilvenning.

Ein av dei fyrste dagane i tilvenninga, når barnet har byrja i barnehagen, vil vi ha oppstartssamtale med foreldre til nye barn.

5.2 Overgang innad i barnehagen

Dei minste, 1 og 2-åringane, skal så langt det let seg gjera, vera i same gruppe og i same areal dei to fyrste åra i barnehagen. Dei har avdeling i 1. etasje.

Når dei skal begynne oppe, som 3-åringar, brukar vi våren til å gå på besøk. Då er personal som dei kjenner med på besøket. Kor lenge og kor mange besøk det vert kvart år, er eit samarbeid mellom dei som har barna og dei som skal ta imot barna. Så langt det let seg gjera følgjer ein frå personalet opp på ny avdeling, frå nytt barnehageår.

Dei som skal flytta opp i 2. etasje går og på besøk, men ikkje så ofte som 3-åringane, sidan dei har hatt meir samarbeid gjennom året.

Dersom foreldre ynskjer det, kan dei få samtale med den nye pedagogiske leiaren som skal ha barnet ved overgang til ny gruppe.

Pedagogar på huset, som skal overta barn frå andre avdelingar, har samtale angående overflyttinga.

5.3 Overgang barnehage -skule

Vi samarbeidar med Vigrestad barnehage og Vigrestad skule for å få til ein best mogleg overgang til skulen. Det skal vera minst 4 besøk på skulen i løpet av våren, der barna får bli kjent på tvers av barnehagane, med lærarar og arealet på skulen. Lærarane frå Vigrestad skule kjem på besøk i barnehagen før første skuleblubb.

Barn som soknar til andre skular enn Vigrestad skule, og barn som ikkje har dag i barnehagen når det vert arrangert skuleklubb, må fyljast av foreldre/ føresette.

I Hå kommune er det utarbeida ein felles plan for samanheng mellom barnehage og skule. Planen, Frå barnehagebarn til skuleelev, er under revidering.

6 Samarbeid

6.1 Samarbeid internt i barnehagen

Vi har fokus på at Stokkalandsmarka barnehage er ein barnehage, der vi ynskjer at personalet skal kjenne til alle barn. Når vi er ute leikar vi på tvers av avdelingane og når vi er inne går vi av og til på besøk til kvarandre. Dette gjer vi for å skape gode realsjonar mellom barna og vaksne på andre avdelingar.

Vi har aldersreine grupper, på tvers av avdelingane, dersom barn som er født same år vert delt på to fargar. Vi har aldersreine grupper ei gong i veka saman med personal frå begge fargane.

6.2 Samarbeid med eksterne instansar

Vi samarbeider med ulike instansar internt i Hå kommune. PPT, pedagogisk psykologisk teneste. Renate Kydland er vår kontaktperson. Ho gir oss rettleiing i høve til barn som er meldt opp til PPT. Renate deltek på møta i ressursteamet.

Barneverntenesta. Vi har ein kontaktperson der som heiter Heidi Gudmestad. Hos henne kan vi få råd dersom det er noko vi lurar på. Elles deltek ho på møta i ressursteamet.

Helsesøster. Vår kontaktperson på Vigrestad helsestasjon heiter Monica Aanestad. Ho deltek og på møta i ressursteamet.

Spesialpedagogisk team. Torhild Skårland er barnehagen sin kontaktperson. Ho er i barnehagen ein dag i veka. Ho arbeider individuelt med oppfølging og gjer råd og veiledning til personalet .

Familiesenteret i Hå kommune tar seg av foreldreveiledning, samtaler og kurs. Dei held til på Nærbø. Barnehagen kan gi anbefaling til foreldre om å ta kontakt med familiesenteret, men foreldre må sjølv ta kontakt.

Tenestområdet oppvekst. Der samarbeidar vi med fleire om både pedagogiske- og praktiske spørsmål.

UiS. Vi er praksisbarnehage for barnehagelærarstudentar ved Universitet i Stavanger. Vi har to veiledere i barnehagen og det er i år satt opp 4 praksisperioder for studentar i barnehagen.

7 Trafikksikker barnehage

«Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Om gode holdninger og vaner etableres tidlig vil det være lettere å tenkje trafikksikkerhet vidare i livet» (<https://www.tryggtrafikk.no/opplaering/barnehage>).

I Hå kommune har barnehagane trafikksikkerhetsopplæring som ein del av det pedagogiske opplegget. Då har vi fokus på:

- Trafikkreglar
- Fotgjengar
- Refleks
- Bruk av bilbelte
- Sykkelhjelm
- Bruk av sansane , særleg syn og hørsel

Barnehagen si opplæring av trafikksikkerhet føregår i det daglige, men vi har òg organisert opplæring i form av trafikkveke, trafikksamlingar, turar med fokus på trafikkreglar, sykkeldag m.m.

Vi har laga nokre trafikksikkerhetsreglar som gjeld foreldre/ føresette i barnehagen:

- Rygg inn når du skal levera/ henta barn i barnehagen
- Skru av tenninga på bilen
- Barna, uavhengig av alder, skal leverast og hentast av foreldre/ føresette, eller andre tilknytingspersonar
- Når du kjem/ går frå barnehagen, må du alltid lukka porten og setja på lenka

8 Vurdering

Personalet evaluerer arbeidet sitt både dagleg og i etterkant av tema. Vurderinga er knytta opp mot det enkelte barn og barnegruppa. Dette skjer gjennom refleksjon og veiledning.

Ved behov bruker vi CLASS som observasjonsverktøy. Førebels har vi ingen utdanna CLASS- observatører sjølv, og leiger derfor inn eksterne observatører ved behov. Målet med ein CLASS observasjon er å forbetra samspelkvaliteten mellom barn og vaksen i barnehagen, slik at barna opplever trygghet, livsmestring, og støtte til utvikling og læring i kvardagen.

Vi har og interne vurderingsskjema, som f.eks Kvalitetskrysset.

I kommunen vert det brukt ulike reiskap for å vurdere praksis, som f. eks Ståstedsanalyse og brukarundersøking. Dette kan brukast av både personal og foreldre.

Elles ser vi på den tilbakemeldinga vi får frå foreldra i levering og henting som vurdering.